

Boekbesprekingen

Limburgse natuur in een veranderend landschap; 100 jaar Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. F.C.M. Coolen et al. (red.). 2010. St. Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
ISBN 978-90-74508-18-6. 357 pag.
Prijs voor niet leden: € 27,40
(€ 19,90 bij afhalen in Roermond).
Te bestellen via www.nhgl.nl.

Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg viert zijn 100-jarig jubileum o.a. met een kloek boek over de Limburgse natuur. In totaal 27 auteurs beschrijven in 17 hoofdstukken de Limburgse natuur. Zeven korte extra bijdragen gaan in op de belangrijkste Limburgse natuuronderzoekers in de afgelopen eeuw, zoals Cremers, Diemont en de Wever. De bijdragen over de Limburgse natuur beschrijven o.a. de Sint Jansberg, de Niers, de Maasduinen, de Peelvenen, de Peelvennen bij Weert, Zandmaas, Maas, het Leudal, Bunderbos en Savelsbos en uiteraard ontbreken ook de kalkgraslanden niet. Alle artikelen schetsen de ontwikkelingen van het betreffende deel van Limburg gedurende de afgelopen eeuw. Vaak is dat een beeld van teloorgang, maar gelukkig is er ook veel behouden gebleven en is er met name de laatste 10 jaar weer reden voor optimisme.

De Nederlandse Biodiversiteit. J. Noordijk, A.J. van Loon, R.M.J.C. Kleukers & E.J. van Nieukerken (red.). 2010. Naturalis en EIS-Nederland i.s.m. de KNNV Uitgeverij. 512 pag. ISBN: 978 90 5011 351 9. Prijs: € 49,95 (voor KNNV-leden: € 44,95).
Verkrijgbaar in de boekhandel en via www.knnvuitgeverij.nl

Vier redacteurs en 108 auteurs van 40 verschillende organisaties zijn er op een fantastische wijze in geslaagd om de Nederlandse biodiversiteit op 510 forse pagina's vast te leggen. Deze unieke samenwerking en het resultaat ervan in dit prachtige boek is volledig te begrijpen na het lezen. Graag wil ik dan ook opmerken dat een bespreking in 400 woorden volstrekt onvoldoende is om een voldoende indruk van dit boek te kunnen geven. Ongelooflijk welke diversiteit er in Nederland voorkomt in de 47800 beschreven soorten en welke specialistische kwalificaties nodig zijn bij de vele onderzoekers om de soorten te kunnen ontdekken, herkennen en onderscheiden. Nederland telt 20% van alle Europese soorten (mariene uitgezonderd); wereldwijd gaat het om 2,5% van de (beschreven) soorten. En dan te beseffen dat de meerderheid van de soorten op deze wereld nog niet beschreven is! Dit boek maakt niet alleen duidelijk welke biodiversiteit er in Nederland voorkomt, maar het is ook verplichte literatuur voor alle mensen die denken dat de bescherming van soorten alleen iets is voor 'fanatieke' natuurbeschermers en dat het verdwijnen van die soorten 'niet interessant' is. Want de Nederlandse biodiversiteit is meer dan het totale aantal soorten in Nederland: het Nederlandse landschap en ons welzijn en gezondheid worden bepaald door alle soorten samen in een vaak voor ons nog onbekende samenhang. Onzorgvuldig omgaan met de soorten om ons

Just het historische overzicht maakt menig hoofdstuk zeer lezenswaardig. Het zeer geslaagde hoofdstuk over het Bunder- en Elsloërbos van de hand van Hans de Mars laat zien dat dergelijke bossen een zeer 'dynamische' geschiedenis hebben en er vaak ook nog maar kort sprake is van opgaand bos. Piet van den Munckhof heeft zowel het hoofdstuk over de Peelvenen als dat over de Peelvennen geschreven. Het hoofdstuk over de Peelvenen bevat inhoudelijk niet veel nieuws, maar ook hier zorgen de vele historische details voor de lezenswaardigheid. Bij de Peelvenen gaat het bijv. om de vroegere vindplaats van de Zomerschroeforchis en over de fameuze Roe-venterpeel. De ligging in het landschap van deze venen wordt duidelijk en gelukkig geldt ook voor deze venen dat juist de laatste jaren veel aan herstel wordt gedaan.

Dat herstel komt ook in het hoofdstuk over de Maasduinen nadrukkelijk naar voren, evenals in de hoofdstukken over Zandmaas en Maas. Het is geen wetenschappelijk diepgravend boek, maar door de vele interessante details en de goede redactie bieden alle hoofdstukken prima overzichten van de mooiste stukken Limburg. Vaak beperk ik me bij dergelijke boeken vooral tot bladeren en hap-snap lezen, maar in dit geval heb ik veel hoofdstukken geheel gelezen. Het is ook een zeer verzorgd boek, waarbij o.a. de vele mooie foto's van Olaf op den Kamp opvallen. Limburgers zijn uiteraard lid van het Natuurhistorisch Genootschap, kunnen het boek vrijwel gratis verkrijgen en hebben het al. Niet-Limburgers met interesse in Limburg zullen aan dit boek menig plezierig uurtje overhouden, alsmede inspiratie voor (hernieuwde) kennismaking met de Limburgse natuur.

Bart van Tooren

heen raakt vroeger of later ook ons mensen. De hoofdstukken 'Het Nederlandse biodiversiteitsbeleid' en 'Biodiversiteit en de terreinbeheerende organisaties' gaan in op de verantwoordelijkheden die wij hebben voor de soorten in ons land.

Het hoofdstuk 'Overzicht van de Nederlandse biodiversiteit' vormt uiteraard de ruggengraat van het boek en dat is voor een bioloog die 30 jaar geleden zijn laatste tentamen Systematiek deed aan de ene kant een feest der herkenning en aan de andere kant een nieuw begin. Want de mogelijkheid om organis-

men op basis van DNA analyse in plaats van morfologische kenmerken meer of minder verwant te kunnen classificeren heeft voor sommige grote groepen een nieuwe plaats op de stamboom met vijf grote takken tot gevolg. Maar ook voor een meer oppervlakkiger in planten en dieren geïnteresseerde lezer zal het boek fascinerend zijn en nog vele malen herlezen kunnen worden om steeds weer nieuws te ontdekken en verwonderd te raken. En ook voor het oog is het een lust vanwege de vele honderden prachtige foto's.

Johan Krol